

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej, v právnej veci žalobcu **Ž. S. R.** so sídlom v B., IČO: X. proti žalovanému **E. K.**, bývajúcemu vo V., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného S. K. P. B., zastúpeného A. – S. P. a.s., B., o náhradu škody vo výške **1 273,78 eur (38 374,30 Sk)**, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 10 C 68/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. septembra 2007, sp. zn. 1 Co 411 /2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **z a m i e t a**.

Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trebišov rozsudkom z 29. mája 2006 č. k. 10 C 68/2006–24 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 38 374,30 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania 2 485,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Mal preukázané, že dňa 23.8.2001 došlo na zabezpečenom

železničnom priecestí medzi železničnou stanicou Ú. a železničnou stanicou M. k nehodovej udalosti – stretnutie vlaku Os X. s jazdnou súpravou zostavenou z traktora typu ZETOR Crystal ŠPZ X. a prívesu. Príčinou vzniku nehodovej udalosti bol vjazd traktora do priechodového prierezu koľaje tesne pred idúcim vlakom. Vodičom traktora bol M. Ď., zamestnanec žalovaného. Žalovaný je prevádzkovateľom motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená a preto za škodu zodpovedá on. Táto zodpovednosť je objektívna, bez zreteľa na zavinenie. Nehodovou udalosťou bola spôsobená škoda na priecestnom zabezpečovacom zariadení vo výške 78 430,30 Sk. Z tohto materiálna škoda predstavovala 47 968,50 Sk a zvyšok boli náklady, ktoré vznikli žalobcovi v súvislosti s opravou zabezpečovacieho zariadenia. Vedľajší účastník na strane žalovaného uhradil žalobcovi z titulu zákonného poistenia motorového vozidla, za žalovaného sumu 28 648,-- Sk. Po podaní návrhu na súd vedľajší účastník dňa 28.11.2005 uhradil za žalovaného sumu 11 408,-- Sk. Suma 38 374,30 Sk predstavuje škodu, ktorú doposiaľ žalovaný neuhradil a ktorá predstavuje náklady, ktoré boli vynaložené zo strany žalobcu na uvedenie zabezpečovacieho zariadenia do pôvodného stavu. Pri rozhodovaní súd prvého stupňa vychádzal z ustanovenia § 443 Občianskeho zákonníka, keďže išlo o škodu spôsobenú na staršej, už použitej a čiastočne opotrebovanej veci, kde sa zisťuje všeobecná cena, ktorú mala táto vec v čase poškodenia. Dospel k záveru, že aj keď účtovná hodnota zabezpečovacieho zariadenia, v akej bol predmet vedený podľa inventarizačných predpisov, sa nezhoduje s úžitkovou hodnotou, úžitková hodnota zabezpečovacích zariadení na Ž. je až do 50 rokov a preto nárok považoval za dôvodný. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 25. septembra 2007, sp. zn. 1 Co 411/2006 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol. Žalobcu zaviazal zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov konania 2 304,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Uviedol, že pokiaľ prvostupňový súd rozhodol tak, že za škodu na opotrebovanom zariadení považoval všetky náklady na jeho opravu, ide o nesprávny právny záver, ktorý nebol ani náležitým spôsobom vyargumentovaný. To, čo žalobcovi už poskytol vedľajší účastník, predstavovalo podľa záveru odvolacieho súdu skutočnú škodu v zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka v súlade s § 443 Občianskeho zákonníka. Škoda predstavuje ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch. V zmysle súčasného znenia zákona (§ 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka) už nie je prvoradá naturálna reštitúcia, ale škoda sa uhrádza v peniazoch. Pre určenie výšky škody je rozhodujúca cena

veci v čase, keď bola poškodená, stratená, zničená a podobne. Pri určení tejto ceny sa vychádza z cenového predpisu, prípadne z ceny nadobúdacej s prihliadnutím na jej pokles vyplývajúci z jej veku, amortizácie, funkčnosti a podobne, ako aj s prihliadnutím na jej prípadný vzrast, ktorý nastal následkom zhodnotenia veci. Pri nových veciach sa prizná náhrada v plnej výške; pri veciach starších a opotrebovaných však treba vždy prihliadať na ich vek opotrebovanie a podobne, pričom tzv. amortizačná zrážka, ktorá sa odpočítava, je spravidla odstupňovaná podľa veku poškodenej veci. Iný postup by eventuálne bol možný len v prípade, že by poškodený preukázal, aké investície do veci vložil za účelom jej zhodnotenia. Zariadenie, ktoré bolo v tomto prípade pri dopravnej nehode poškodené, je aj podľa samotného žalobcu už po dobe životnosti, takže jeho účtovná hodnota bola vlastne nulová. Odvolací súd uviedol, že aj u použitej a opotrebovanej veci po dobe životnosti treba prihliadať na jej úžitkovú hodnotu. Pre účely stanovenia hodnoty takejto veci podľa názoru odvolacieho súdu bolo možné použiť vyhlášku č. 255/2000 Z.z., ktorá ustanovuje metódy a postupy stanovenia hodnoty podniku, časti podniku alebo zložiek majetku podniku, ak ich je potrebné ohodnotiť podľa osobitných predpisov. Za zložku majetku podniku treba z tohto hľadiska považovať aj elektrotechnické zariadenia, ktorých ohodnotenie je upravené v prílohe 5 tejto vyhlášky. Podľa tejto prílohy majú elektrotechnické ovládacie zariadenia životnosť 8 rokov, ročný odpis 12 % a zostatkovú hodnotu v podobe životnosti 20 %. Žalobca v predmetnom konaní nepreukázal vyššiu hodnotu veci, a tak vedľajší účastník postupoval správne, keď pri likvidovaní škody za žalovaného žalobcovi nahradil z faktúry vyplývajúce náklady na prácu a z vecných (materiálových) nákladov odpočítal amortizáciu 80 %, o ktorú sa hodnota zariadenia pri oprave oproti stavu v čase poškodenia zvýšila. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorý ho žiadal zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Košiciach na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Uviedol, že dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a rozsudok odvolacieho súdu napáda v celom rozsahu z dôvodov nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že stanovenie výšky náhrady škody nemôže byť mechanickou činnosťou. Musí sa široko uplatniť schopnosť súdu posúdiť individuálne každý prípad, čo by mala byť samozrejmosť prax a nie novota, ktorej sa treba dovolávať. Podľa Ústavy Slovenskej republiky a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov sú súdy jedným z orgánov štátu, ktoré poskytujú – v súlade s platnými právnymi predpismi – ochranu vlastníckeho práva. Keďže právo na náhradu škody je jedným zo základov ochrany vlastníckeho práva, je nepochybné,

že pri výklade príslušných ustanovení je súd povinný zabezpečiť ústavnú konformitu svojej interpretácie. Potom je zásadne neprípustná interpretácia, ktorá by vo svojom dôsledku viedla k neústavnému obmedzeniu práva na ochranu vlastníctva. Pokiaľ sudy rozhodujú o výške náhrady škody, spravidla argumentujú tak, že celkový majetok poškodeného sa spôsobením škody zmenšil a pokiaľ sa opravou (obstaraním) veci zvýši nad pôvodnú hranicu, toto zvýšenie nesie poškodený sám. Takáto úvaha môže byť v jednotlivých prípadoch síce účtovne logická, avšak nie je dostatočne konformná s ústavnými požiadavkami na ochranu vlastníctva. V predmetnej veci nebola takáto úvaha ani účtovne logická, keďže záležitosť bola v zhode predpismi z oblasti účtovníctva účtovaná ako oprava a podľa účtovnej evidencie sa hodnota predmetného zariadenia nezvýšila ani „o jednu korunu“. Podľa názoru dovolateľa však Ústava Slovenskej republiky nemá na mysli len ochranu majetku čo do jeho výšky, ale tiež čo do jeho štruktúry. Ústavou Slovenskej republiky je garantované nielen právo vlastníť majetok v určite agregovanej výške, ale taktiež právo rozhodovať, aké bude štrukturálne zloženie tohto majetku. Možno síce určiť akúsi spravidla hypotetickú úhrnnú hodnotu majetku, avšak ekonomickou kauzou vlastníctva je uspokojovanie životných potrieb vlastníka a úhrnná hodnota majetku je vlastníkovi pramálo platná, ak majetok nie je správne štruktúrovaný. Ak teda má súd stanovením výšky náhrady škody poskytnúť ochranu vlastníctva tak, ako mu to ukladá ústavný poriadok Slovenskej republiky, musí prihliadnuť nielen k tomu, aby náhrada poskytnutá škodcom dostatočila k doplneniu agregovaného majetku poškodeného, ale tiež umožňovala účelnú a primeranú obnovu štruktúry tohto majetku tak, aby mohol byť naďalej užívaný najmenej v takej miere a takým spôsobom ako pred poškodením. Len takýto výklad je konformný tak s ústavným poriadkom Slovenskej republiky, ako aj účelom právnej úpravy zodpovednosti za škodu. Akýkoľvek iný postup vedie naopak k tomu, že súd poskytne vlastníkovi ochranu jeho práv len čiastočnú, keďže ochráni jeho vlastníctvo len objemovo, nie však štrukturálne. Podľa dovolateľa nie je namieste argument súdu a škodcu, že iným ako tradičným postupom – teda pri rešpektovaní navrhovaného postupu by došlo k tomu, že sa celkový majetok poškodeného zvýši nad hodnotu, ktorú mal pred poškodením. Predmetný majetok tvorí komplex vecí, práv a iných majetkových hodnôt. Ak teda došlo k poškodeniu veci (v danom prípade priescestného zabezpečovacieho zariadenia), nebol celkový majetok poškodeného (žalobcu) znížený len o hodnotu tejto veci, ale aj o čiastku vyjadrujúcu narušenie väzieb v majetku poškodeného, pretože majetok poškodeného znížil svoju funkčnosť ako celok. K obnoveniu pôvodnej hodnoty majetku poškodeného tak dôjde až vtedy, keď tento majetok vo svojom úhrne bude schopný ako celok plniť funkcie, ktoré plnil pred poškodením. Pokiaľ k tomu nedôjde, je hodnota majetku nižšia než pred poškodením

a vlastnícke právo teda nie je dostatočne ochránené. Dokonca možno tvrdiť to, že majetok žalobcu po oprave priecestného zariadenia je nižší než predtým, pretože likvidné zdroje v majetku predstavujú hodnotu výrazne nižšiu, než aká je hodnota týchto prostriedkov alokovaných v opravenom zariadení. Pokiaľ súd rozhoduje o výške náhrady škody, musí vychádzať z predpokladu, že poskytuje ochranu ústavne garantovanému právu na vlastníctvo v celej jeho šírke. Okrem individuálnej a izolovanej ceny poškodenej veci musí prihliadnúť i na jej funkciu v majetku poškodeného a ohrozenie tejto funkcie. Musí tiež vziať do úvahy, aké ďalšie svoje zdroje musel poškodený vynaložiť a ako to ovplyvní štruktúru jeho majetku. Výšku náhrady musí stanoviť tak, aby z takto získaných peňazí mohol poškodený reálne dosiahnuť stav pred vznikom škody.

Žalovaný považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne a preto navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť.

Vedľajší účastník na strane žalovaného vo svojom vyjadrení k dovolaniu ho žiadal zamietnuť. Považoval tvrdenia žalobcu v dovolaní, vzhľadom na platnú právnu úpravu, za právne irelevantné a účelové.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je oprávnený rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p., a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Výskyt žiadnej uvedenej vady dovolací súd v konaní nezistil a ani dovolateľ takúto vadu nenamietal. Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Procesné vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo.

Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva, že tento ako dovolací dôvod uplatňuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Nesprávnym právnym posúdením veci je v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval správny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu uplatneným dovolacím dôvodom, predmetom dovolacieho prieskumu bolo posúdenie veci v otázke rozsahu náhrady škody, vyplývajúcej zo škodovej udalosti.

V zmysle § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

V zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

V zmysle § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka škoda sa uhrádza v peniazoch, ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

V zmysle § 443 Občianskeho zákonníka pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

Východiskom určenia výšky škody na veci je cena, ktorú mala vec v dobe, kedy došlo k jej poškodeniu. Výška náhrady za poškodenú vec nie je závislá na tom, či si poškodený nechal vec opraviť, či si ju opravil sám alebo či ostala neopravená. Rozsah náhrady škody nie je závislý od toho, ako poškodený následne s vecou naložil, či si ju nechal poškodenú, alebo ju predal, daroval a pod., pretože tieto okolnosti nesúvisia s príčinou vzniku škody (R 5/1988, R 25/1990).

Výška škody na veci nemusí byť preukázaná len vyúčtovaním jej opravy. Je možné vychádzať z ceny veci, ktorú mala v dobe poškodenia a z rozsahu, v akom bola poškodená zásahom škodcu (R 13/1985).

Pri škodách na veci opotrebovanej alebo použitej sa vychádza z názoru, že pri vynaložení určitej čiastky na opravu veci je od tejto čiastky potrebné odrátať čiastku zodpovedajúcu zhodnoteniu veci oproti jej stavu pred poškodením. Pokiaľ sa vykonanou opravou (napr. výmenou súčastiek) vec oproti pôvodnému stavu zhodnotila, od nákladov na uvedenie veci do pôvodného stavu sa odráta čiastka, predstavujúca toto zhodnotenie (R 57/2003).

V predmetnej veci nebolo medzi účastníkmi sporné, že žalovaný zodpovedá za škodu, ktorá vznikla žalobcovi poškodením elektrotechnického zabezpečovacieho zariadenia, ktoré je vlastníctvom žalobcu. Odvolací súd sa správne zaoberal otázkou výšky škody, a túto posudzoval z hľadiska výkladu § 443 Občianskeho zákonníka, ktorý výklad považuje i dovolací súd za správny. Elektronické zabezpečovacie zariadenie, ktoré bolo poškodené konaním žalovaného, bolo vecou použitou a opotrebovanou, a ako nenamieta i žalobca, už po dobe životnosti, keď bolo do užívania zaradené v roku 1971 a jeho predpokladaná životnosť je 12 rokov. Správne pri stanovení jeho ceny odvolací súd vychádzal z vyhlášky č. 255/2000 Z.z., ktorá ustanovuje metódy a postupy stanovenia hodnoty podniku, časti podniku alebo zložiek majetku podniku, vzhľadom k charakteru poškodenej veci. S prihliadnutím na to, bolo preto potrebné zohľadniť, že hodnota poškodeného elektrotechnického zariadenia sa po jeho oprave zhodnotila. Preto bolo potrebné vychádzať z nákladov na uvedenie veci do pôvodného stavu poškodenej veci, ktorej cena v dôsledku amortizácie bola nízka (20 %), a vec mala len tzv. úžitkovú hodnotu. Odvolací súd správne prihliadol na peňažné plnenie na strane žalovaného (titulom poistnej zodpovednosti vedľajšieho účastníka).

Dovolateľ nenamieta vo svojom dovolaní ani tak určenú výšku náhrady škody z hľadiska, že by odvolací súd použil nesprávny právny predpis, ale namieta výklad odvolacieho súdu ohľadom rozsahu škody s poukazom na širšie súvislosti ústavného práva ochrany vlastníctva (majetku) poškodeného. S týmto jeho ústavne pojatým výkladom náhrady škody pri zhodnotení poškodenej veci tak, že rozsah náhrady škody by mal umožniť účelovú a primeranú obnovu štruktúry majetku poškodeného, aby mohol byť naďalej užívaný v takej

miere a takým spôsobom ako pred poškodením, nie je možné vzhľadom na súčasnú právnu úpravu súhlasiť. Odvolací súd vo veci rozhodol v súlade s platným a účinným právnym poriadkom Slovenskej republiky ako aj v súlade s judikatúrou dovolacieho súdu. Napriek tomu možno predpokladať, že takýto „široký“ výklad ochrany majetku poškodeného prezentovaný žalobcom by mohol vo viacerých prípadoch viesť k bezdôvodnému obohateniu na strane poškodeného. Poškodený by tak mohol po oprave veci získať vec vo vyššej hodnote, ako mala pred poškodením, čo nie je v súlade s právnym inštitútom náhrady škody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že právne posúdenie veci odvolacím súdom je vecne správne. S jeho závermi, ktoré nevybočili z medzí hľadísk stanovených zákonom, a ktoré sú aj v súlade s pravidlami logického usudzovania, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na jeho správne dôvody, vedúce k zmene rozsudku prvého stupňa.

Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nebol daný a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodali návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. marca 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská